

Sygn. akt III U 783/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2019r. w Suwałkach

sprawy **W. Z. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

w związku z odwołaniem W. Z. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 19 lipca 2019 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie.**

2. **przyznaje radcy prawnemu K. K. prowadzącej Kancelarię Radcy Prawnego w S. z kasy Sądu Okręgowego w Suwałkach kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych powiększoną o stawkę podatku VAT tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną W. Z. (1) z urzędu.**

Sygn. akt III U 783/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzję z dnia 19.07.2019r., wskazując na podstawę prawną jej wydania ustawą z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018r. poz. 1270 ze zm.) oraz rozporządzenie (WE) 883/2004 z dnia 29.04.2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004r., ze zm., Polskie Wydanie Specjalne 2004, rozdz. 5, t. 5, ze zm.) i rozporządzenie (WE) 987/2009 z dnia 16.09.2009r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z dnia 30.10.2009) odmówił W. Z. (2) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu podał, że zgodnie z at. 57 w zw. z art. 58 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018r. poz. 1270 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,

2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat – jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, a ponadto okres ten przypada w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed złożeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (warunek ten nie jest wymagany w przypadku ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety oraz jest całkowicie niezdolny do pracy);

3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8, i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, chyba, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy i udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety.

Nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Wskazał ponadto, że w przypadku gdy okres ubezpieczenia przebyty w Polsce nie jest wystarczający do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, na prawo do świadczenia podlega uwzględnieniu także okres przebyty w innych Państwach członkowskich Unii Europejskiej, natomiast wysokość świadczenia ustalana jest proporcjonalnie do polskiego okresu ubezpieczenia – pod warunkiem posiadania w Polsce (w państwie przyznającym świadczenie) minimum 12 miesięcy ubezpieczenia.

W odwołaniu od tej decyzji W. Z. (1) wniosła o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wskazała, że w okresie wrzesień 2011 – wrzesień 2018r. płaciła składki na ubezpieczenie społeczne w Austrii gdzie uległa wypadkowi przy pracy w 2014r. Obecnie jest całkowicie niezdolna do pracy i orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 23.05.2018r. ((...))została zaliczona do znacznego stopnia niepełnosprawności, wymaga korzystania z systemu wsparcia w samodzielnej egzystencji oraz pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Nie ma aktualnie żadnych środków utrzymania oprócz zasiłków w wysokości około 600 zł. Nie ma pieniędzy na utrzymanie ani na leki, pomaga jej rodzina. Od 2015r. ZUS prowadził jej sprawę, lecz nie wydał żadnej decyzji. Organ austriacki do dnia dzisiejszego nie rozpatrzył jej wniosku o przyznanie świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

Nie zgadza się z wydaną decyzją. Jej zdaniem, skoro ma wymagane okresy ubezpieczenia w Austrii, czyli innym państwie członkowskim UE, to należy się jej renta w Polsce, tym bardziej, że doznała wypadku przy pracy, co potwierdza przesłana do ZUS dokumentacja, w tym dokumentacja medyczna.

Powołała się na art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zgodnie z którym renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ renty wniósł o jego oddalenie uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji. Podkreślił, że warunkiem przyznania świadczenia jest udowodnienie w Polsce (państwie przyznającym świadczenie) minimum 12 miesięcy ubezpieczenia (vide art. 57 Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004r. „w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”).

Odnosnie zawartego w odwołaniu żądania przyznania renty w związku z wypadkiem przy pracy jakiemu W. Z. (1) uległa, jak twierdzi w 2014r., w czasie ubezpieczenia w Austrii, wyjaśnił, że zgodnie z ogólną zasadą wynikająca z postanowień rozporządzeń wspólnotowych, świadczenia przysługujące z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej przyznawane są na podstawie ustawodawstwa tego państwa członkowskiego, któremu osoba ubezpieczona

podlegała w chwili wystąpienia ryzyka. Wynika to z rozdziału 2 tytułu III rozporządzenia nr 883/2004 (art. 36 do art. 41).

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest uzasadnione.

Już na wstępie należy wskazać, że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od którego wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i art. 477¹⁴ kpc) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Postępowanie sądowe zmierza do kontroli prawidłowości lub zasadności zaskarżonej decyzji, a w związku z tym wykluczone jest rozstrzyganie przez sąd, niejako w zastępstwie organu rentowego, żądań zgłaszanych w toku postępowania odwoławczego, które nie były przedmiotem zaskarżonej decyzji. Tak jednoznacznie wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego (np. postanowienie z dnia 22.02.2012r., II UK 275/11, wyrok z dnia 29.11.2000r., II UKN 759/1999).

W przypadku ewentualnych żądań zgłoszonych w toku postępowania odwoławczego, Sąd, stosownie do treści art. 477¹⁰ § 2 kpc, przekazuje je do rozpoznania organowi rentowemu.

W niniejszej sprawie zatem jej przedmiotem była decyzja odmawiająca prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z „ogólnego stanu zdrowia”, a nie w związku z wypadkiem przy pracy. Jak słusznie też organ renty wskazał na przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 aby W. Z. (1) w ogóle mogła skutecznie domagać się rozpoznania jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy winna wykazać minimum 12 miesięcy ubezpieczenia w Polsce. Tego zaś nie wykazała, wręcz oświadczając, że takiego żadnego w Polsce nie posiada. Nie może więc w Polsce otrzymać prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, skoro w Polsce nie ma żadnego okresu ubezpieczenia, niezależnie od tego czy jest niezdolna do pracy. Nie może tu wchodzić pod uwagę powołany przez odwołującą się art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Po pierwsze dlatego, że dotyczy roszczenia jakim jest prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a nie z tytułu niezdolności do pracy z „ogólnego stanu zdrowia”. Powtóre dlatego, że prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy jednak jest uzależnione od jakiegokolwiek okresu ubezpieczenia jeżeli prawo to uzależnione jest od podlegania ubezpieczeniu. Stanowczo jednakże w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy sąd w niniejszej sprawie rozstrzygać nie może, gdyż jak wyżej wskazano, zaskarżona decyzja dotyczy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z „ogólnego stanu zdrowia”. Sąd nie był też zobowiązany do przekazania żądania odwołującej się o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy do rozpoznania organowi rentowemu, gdyż - jak wynika z akt rentowych organu rentowego - takie żądanie zostało zgłoszone organowi rentowemu i jest w toku postępowania. W związku z oświadczeniem odwołującej się, że chce ubiegać się o taką rentę w Austrii, stosowny wniosek o ustalenie prawa do renty z austriackiego systemu ubezpieczeń społecznych został wysłany w dniu 10.09.2015r. do austriackiej instytucji ubezpieczeniowej celem rozpatrzenia. Mimo interwencji i ponagleń Zakład nie uzyskał jeszcze informacji o zakończeniu postępowania w sprawie i wydaniu decyzji dotyczącej wniosku o rentę.

O kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika odwołującej się ustanowionego z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3 i § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016r., poz. 1715 ze zm.).

PW/bd